

خرید کتاب های کنکور

با تخفیف ویژه

و

ارسال رایگان

Medabook.com

+

مدابوک

یک جله تماس تلفنی رایگان

با مشاوران رتبه برتر

برای انتخاب بهترین منابع

دبیرستان و کنکور

۰۲۱ ۲۸۴۲۵۲۱۰

فهرست مطالب

فارسی (۱)

شماره صفحه	فهرست مطالب
۵	آزمون نوبت اول (۱)
۷	آزمون نوبت اول (۲)
۹	آزمون نوبت اول (۳)
۱۱	آزمون نوبت اول (۴)
۱۳	آزمون نوبت دوم (۱)
۱۵	آزمون نوبت دوم (۲)
۱۷	آزمون نوبت دوم (۳)
۱۹	آزمون نوبت دوم (۴)
۲۱	آزمون نوبت دوم (۵)
۲۳	آزمون نوبت دوم (۶)
۲۵	آزمون نوبت دوم (۷)
۲۷	آزمون نوبت دوم (۸)
۲۹	آزمون نوبت دوم (۹)
۳۱	آزمون نوبت دوم (۱۰)
۳۳	پاسخنامه تشریحی
۴۵	خلاصه درس‌ها

سوالات آزمون های

ترم اول

و

ترم دوم

آزمون نوبت اول (۲)

معنی لغات مشخص شده را بنویسید.

الف) کتابی که در او داد سخن آرای توان داد.

ج) مرد حَقّه را برگرفت.

ب) در مقابله لثیمی، کریمی کرد.

د) بر تیر جورتان ز تحمل سپر کنیم // تا سختی کمان شما نیز بگذرد.

ج) دستور

ساخت دستوری کلمات زیر را بررسی نمایید. (ساده، وندی، وندی - مرکب، مرکب)

الف) شادان ب) بگو و بخند ج) بیشه

نقش دستوری کلمات مشخص شده را بنویسید.

«تا قدم به بهشت نگذاشته‌ام از هوای نفس و شیطان غافل نباشم.»

گروه اسمی، هسته و وابسته‌ها را در جمله زیر بیابید.

«خون تو، امضای راستی است.»

کدام قسمت جمله زیر، حذف شده است؟

«نیکوخو، بهتر هزار بار از نیکورو»

قلمرو ادبی

الف) آرایه‌های ادبی

بیت زیر را از نظر آرایه ادبی بررسی نمایید.

«هیچ گودالی چنین رفیع ندیده بودم // در حضيض هم می‌توان عزیز بود»

در جمله «قرآن مانند است به بهشت جاودان»، چهار رکن تشبیه را مشخص کنید.

سجع را در عبارت «هم راحت بود هم آفت هم وفا بود هم جفا» مشخص کنید.

ب) تاریخ ادبیات و گونه‌شناسی

موضوع اصلی ادبیات مقاومت چیست؟ (دو مورد)

برای هر یک از نویسندگان ذکر شده، یک اثر نام ببرید.

الف) موسوی گرمارودی ب) محمدبن منّور

ج) حفظ شعر

موارد خواسته شده را بنویسید.

الف) وقتی دل سودایی می‌رفت به بستان‌ها

ب) گه نعره زدی بلبل، گه جامه دریدی گل

ج) -----

د) -----

چون عشق حرم باشد، سهل است بیابان‌ها

می‌گوییم و بعد از من گویند به دوران‌ها

آزمون نوبت دوم (۴)

ج) دستور

عبارت زیر دارای چند جمله است؟ آن‌ها را مشخص کنید.

«گفتم این شرط آدمیت نیست // مرغ تسبیح گوی و من خاموش»

در گروه اسمی زیر وابسته و نوع آن را مشخص کنید.

«این کتاب، شوق پرواز را در تو برانگیزد.»

ساخت دستوری کلمات زیر را بررسی نمایید. (ساده، وندی، وندی - مرکب، مرکب)

الف) دشمن ستیز ب) زندگی ج) چراغدان

نوع زمان فعل‌های مشخص شده را بنویسید.

«عامل شهری به خلیفه نیش‌ت که دیوار شهر خراب شده است.»

قلمرو ادبی

الف) آرایه‌های ادبی

ابیات و عبارات زیر را از نظر آرایه‌های ادبی بررسی نمایید. (ذکر دو مورد)

الف) به سهراب بر، تیر باران گرفت // چپ و راست، جنگ سواران گرفت

ب) فکر کردند یکی از مهره‌های مهم نظامی را به دام انداختند و در پوست خود نمی‌گنجیدند.

ارکان تشبیه را در عبارت زیر بیابید و نام ببرید.

«چشم‌های درشت و پر فروغش چون چشم‌های خشک‌شده سرد و بی‌حالت شده بود.»

ب) تاریخ ادبیات و گونه‌شناسی

ویژگی‌های حماسه را نام ببرید. (ذکر دو مورد)

دو اثر از ادبیات مقاومت، مثال بزنید.

ج) حفظ شعر

موارد خواسته شده را بنویسید.

الف) دلیران و مریدان ایران زمین

ب) فلک در شگفتی ز عزم شماس

ج) علی ای همای رحمت تو چه آیتی خدا را

د) چو اسیر توست اکنون، به اسیر کن مدارا

آزمون نوبت دوم (۸)

ج) دستور

مرجع ضمیرهای گسسته و پیوسته را در بیت زیر بیابید.

«گل از شوق تو خندان در بهار است // از آتش رنگ‌های بی‌شمار است»

در مصراع زیر نقش ضمیر «ت» را بنویسید.

«ای بی‌نشان محض، نشان از که جویمت؟»

نقش دستوری کلمات مشخص شده را بنویسید.

«ای سرزمینی کز خاکت خوشه‌های گندم می‌روید»

متضاد واژه‌های زیر را بنویسید.

الف) پاکی (ب) بدبخت

نمودارهای زیر را کامل کنید.

الف) تناسب (ب) مترادف

قلمرو ادبی

الف) آرایه‌های ادبی

اغراق در کدام گزینه وجود دارد؟ دلیل خود را بنویسید.

۱) بدو گفت خندان که نام تو چیست؟ // سر بی‌تنت را که خواهد گریست؟

۲) خروش سواران و اسبان ز دشت // ز بهرام و کیوان همی‌برگذشت

جناس را بیابید و نوع آن را مشخص کنید.

«گلاب است گویی به جویش روان // همی شاد گردد به بویش روان»

در بیت زیر کدام واژه در معنای مجازی به کار رفته است؟

«مپندار این شعله افسرده گردد // که بعد از من افروزد از مدفن من»

ب) تاریخ ادبیات و گونه‌شناسی

«جوامع‌الحکایات و لوامع‌الروایات» اثر کیست؟ به نظم است یا به نثر؟

جاهای خالی را پر کنید.

«هر اثر روایتی خلافتانه در قلمرو ادبیات ----- که با بهره‌گیری از عناصر روایت، شخصیت، -----، زمان، مکان و زاویه دید پدید می‌آیند.»

ج) حفظ شعر

جاهای خالی را پر کنید.

دگر باره ----- پر آوازه شد

الف) چو ----- آزمون تازه شد

به فرهنگشان ----- تسلیم نیست

ب) ز کس جز ----- بیم نیست

باشد رفتن به گلستان‌ها -----

ج) تا ----- غم عشقت آویخته در دامن

بعد از تو ----- باشد نقض همه پیمان‌ها

د) تا عهد تو ----- عهد همه بشکستم

آزمون نوبت دوم (۱۰)

(ب) معنی واژه

معنی لغات مشخص شده را بنویسید.

الف) ز فتراک بگشود پیچان کمند

ج) چنین گودالی رفیع ندیده بودم.

ب) هم فرقت بود و هم وصلت.

د) به هر محالی از حال و نهاد خویش بنگردی

(ج) دستور

وابسته‌ها را در عبارت زیر بیابید و نوع آن‌ها را بنویسید.

«معلم نقاشی ما یکی از سرتیپ‌های دوره ناصرالدین شاه بود.»

در بیت زیر، ضمیر «م» به ترتیب، در نقش دستوری ----- و ----- قرار گرفته است.

«تنم گر بسوزی به تیرم بدوزی // جداسازی ای خصم سر از تن من»

نقش دستوری کلمات مشخص شده را بنویسید.

«پس درهای امید و روشنایی را به روی ما بگشای»

«را» در مصراع «بود بقالی و وی را طوطی‌ای» نشانه چیست؟

قلمرو ادبی

الف) آرایه‌های ادبی

استعاره را در عبارات زیر پیدا کنید و آن را توضیح دهید.

الف) ای ماهی دریا که مقاومت پیشه کرده‌ای

واژگان قافیه در بیت زیر دربردارنده کدام آرایه هستند؟

«که هم رزم جستی و هم افسون و رنگ // نیامد ز کار تو بر دوده ننگ»

باتوجه به سروده زیر، قسمت‌های مشخص شده به ترتیب در بر دارنده چه آرایه‌هایی هستند؟

«فلک در شگفتی ز عزم شماست // ملک آفرین گوی رزم شماست»

کلمات مسجع را مشخص کنید.

«قصه یوسف را نیکو نه از حسن صورت او گفت، بلکه از حسن سیرت او گفت.»

(ب) تاریخ ادبیات و گونه‌شناسی

یکی از آداب حماسه ----- پهلوانان دو سپاه است.

ادبیات انقلاب اسلامی از چه تاریخی آغاز شده و درونمایه آن چیست؟

(ج) حفظ شعر

موارد خواسته شده را بنویسید.

الف) -----

گه نعره زدی بلبل، گه جامه دریدی گل

ب) دلیران و مردان ایران‌زمین

ج) -----

با یاد تو افتادم از یاد برفت آن‌ها

فراز آمدند از کران موج موج

پاسخ نامه تشریحی

پاسخ آزمون نوبت اول (۱)

فارسی (۱)

۱

الف) فریاد دریا آن قدر بلند بود که گوش آسمان را کر کرده بود. چشمانش را سیاه کرده بود و بسیار ترسناک بود.

ب) حرف دل و زبانت یکی باشد.

ج) فکر کردم که این جوانمردی نیست که همه در حمد و ستایش خداوند باشند و من در فراموشی خوابیده باشم.

د) تصویر سگ را به راحتی طرح ریزی می کرد، اما در کشیدن طرح اولیه اسب مشکل داشت.

ه) خدایا بخشش خود را یار و همراه ما کن و از روی لطف و مهربانی نظری به کار ما بینداز.

و) به خدا قسم که من با شناختن علی (ع)، خدا را شناختم.

۲

ریاکار و دو رو بودن

۳

سرمايه: باران / پیرایه: زیبایی (شاخ و برگ، گل و شکوفه و...)

۴

ارزش هر مکان به کسی یا چیزی است که درون آن قرار دارد ← «در فکر آن گودالم که خون تو را مکیده است. هیچ گودالی چنین رفیع ندیده بودم.»

۵

ستایش و پرستش خداوند و تشکر از نعمت های او

۶

روزگار خوشی و ناخوشی در گذر هستند و هیچ دوره ای پایدار نمی ماند.

۷

برای رسیدن به معشوق و خواسته دل تمام سختی ها قابل تحمل است.

۸

الف) درماندگی (ب) غارب (ج) غرض

۹

معنای قدیمی بازگرفت: نگه داشت

۱۰

الف) جدایی (ب) آشفته (ج) زمین پست، مهلکه
د) اندوه (ه) ناتوانی، درماندگی

۱۱

الف) وندی - مرکب (خوب + رو + ان)

ب) مرکب (دست + مال)

ج) وندی (ران + نده + ی)

۱۲

پیرمرد: نهاد - شندرغاز: مفعول - وزارت: متمم - فرهنگ: مضاف الیه

۱۳

الف) واو ربط (ب) واو عطف

۱۴

الف) پلاس: هسته / همین: وابسته پیشین، صفت اشاره / مندرس: وابسته پسین، صفت بیانی

ب) پیران: هسته / قبیله: وابسته پسین، مضاف الیه / خویش: مضاف الیه

۱۵

الف) درختان: تشخیص و استعاره / عبارت دارای حسن تعلیل است، علت ایستاده بودن درختان، قیام به احترام امام حسین است.

ب) آب اجل: اضافه تشبیهی / خاص و عام: تضاد / خاص و عام: مجاز از همه مردم / تلمیح به آیه ۱۸۵ سوره آل عمران / گلوگیر بودن: کنایه از باعث نابودی بودن / حلق و دهان و گلو: تناسب

۱۶

وفادار و آموزگار ← سجع مطرف

۱۷

شعر سپید - سیدعلی موسوی گرمارودی

۱۸

الف) عطار (ب) جلال آل احمد

۱۹

الف) وقتی دل سودایی، می رفت به بستانها // بی خویشتم کردی، بوی گل و ریحانها که نعره زدی بلبل، که جامه دریدی گل // با یاد تو افتادم از یاد برفت آنها

ب) همه شب در این امیدم که نسیم صبحگاهی // به پیام آشنایی بنوازد آشنا را ز نوای مرغ یا حق بشنو که در دل شب // غم دل به دوست گفتن چه خوش است شهر یارا

پاسخ آزمون نوبت اول (۲)

فارسی (۲)

۱

الف) وقتی پیچ و تاب را از سر و موی خود باز کنم (امواج من آرام شود)، به سبب صافی و زلالی من، ماه چهره اش را در من می بیند.

ب) اگر غمگین یا شاد بودی، به کسی بگو که غمخوارت باشد.

ج) وقتی خواستیم برویم ما را با بخشش و هدیه و احترام از راه دریا روانه کرد.

د) جانشین راستین اجداد هنرمند خود بود و در کشیدن نیم رخ موجودات زنده مهارتی رازآلود و بی نظیر داشت که از روی یک احتیاج بود.

ه) به جز امام علی چه کسی (آنقدر بزرگوار است که) می گوید اکنون که قاتل من اسیر و زندانی توست، با او مدارا کن؟

و) خداوند بلندمرتبه مقام او را بسیار بالا برد و بر سلطنت و پیامبری او بسیار افزود.

۲

خودداری - خود را کنترل نمودن

۳

وفاداری

۳

اشکیبوس (رستم به اشکیبوس می گوید)

۴

صبور بودن

۵

اتفاق خارق العاده افتادن

۶

حاکمان و انسان های شجاع ایران - مغولان و انسان های پست و ستمکار

۷

یعقوب با صبور بودن خود صبر را به یوسف آموخته بود.

۸

در عرفان انسان هیچ کاره است و فقط خدا وجود دارد.

۹

عدالت و انصاف را رعایت کردن

۱۰

الف) معاصی (ب) غواص (ج) جزر

۱۱

الف) سر نیزه (ب) بالا (ج) روش، شیوه

۱۲

چهار جمله: (گفتم، نیست، تسبیح گوی باشد، خاموش باشم).

باز

به ازای هر فعل و شبه جمله یا منادا، یک جمله داریم.

۱۳

این: وابسته پیشین، صفت اشاره / پرواز: وابسته پسین، مضاف الیه

۱۴

الف) مرکب: دشمن (اسم) + ستیز (بن مضارع)
ب) مشتق: زنده (صفت مفعولی) + ی (پسوندها معناساز)
ج) وندی: چراغ (اسم) + دان (پسوندها معناساز)

۱۵

نبشت: ماضی ساده / شده است: ماضی نقلی

۱۶

الف) تیرباران: اضافه تشبیهی / چپ و راست: مجازاً همه میدان جنگ / تضاد: چپ و راست

ب) مهره استعاره از فرمانده ارشد / به دام انداختن: کنایه از اسیر کردن / در پوست خود نمی گنجیدند کنایه از خوشحالی زیاد

۱۷

چشم های درشت و پرفروغش: مشبه / چشمه های خشک شده: مشبه به / چون: ادات تشبیه / سرد و بی روح: وجه شبه

۱۸

داستانی، قهرمانی، ملی و خرق عادت یا شگفت آوری از ویژگی های حماسه است.

باز برای تشخیص تعداد جملات یک متن کافی است به شمارش تعداد فعل ها، شبه جمله ها و منادا پردازیم.

۱۴

الف) حجیب (ب) رکیب

۱۵

به مردی روی به میدان نهادند / جهان از ایشان پر از گفت و گو شد

۱۶

الف) آفتاب فتح: اضافه تشبیهی / آسمان سینه مؤمنین: اضافه تشبیهی
ب) گبر و ابر: جناس / مصراع دوم: غلو (اغراق) / ابر: مجازاً آسمان / خود، گبر، رزم: مراعات نظیر

ج) به مانند یکی زلزله: تشبیه / تن ساحل: اضافه استعاری / تنش: تشخیص

۱۷

الف) پر حرف بودن (در متن درس)

ب) اسب را متوقف کردن

۱۸

سه پرشش، سمفونی پنجم جنوب، عظمت نگاه

۱۹

سهراب سپهری - طنز

۲۰

الف) چو هنگامه آزمون تازه شد // دگر باره ایران، پر آوازه شد
از این خطه نغز پدرام پاک // و زین خاک جان پرور تابناک

ب) گر در طلبت رنجی ما را برسد شاید // چون عشق حرم باشد، سهل است بیابانها
گویند مگو سعدی، چندین سخن از عشقش // می گویم و بعد از من گویند به دورانها

پاسخ آزمون نوبت دوم (۱۴۰۱)

ظرفی (۱)

۱

الف) با مهربانی جوابش را داد اما آن شخص توجهی نکرد و شروع کرد به داد و فریاد زدن و نادانی کردن

ب) ظاهر و صورت لاغر و باریک اندامش، پر از بدبختی و آوارگی بود.

ج) سرانجام مرگ به سراغ شما نیز می آید و رونق شکوه روزگار شما تمام خواهد شد.

د) ای دشمن نه تسلیم تو می شوم و نه با تو سازش می کنم، احترامی به تو نمی گذارم و درخواستی از تو ندارم. با اسب سرکشم قدرتمندانه با فریب تو می جنگم.

ه) چشمه می خواست از آن جایگاه عقب نشینی کند و از حادثه سهمگین دوری کند.

۲

حرکت و تاب خوردن بر روی اسب

۱۱ الف) حرف اضافه به معنای «به»
ب) حرف اضافه از نوع فک اضافه: حرمت پیران قبیله خویش را نگاه‌دار

۱۲ الف) فرعون
ب) اشباه

۱۳ حقیقت: قید / رخسار: متمم

۱۴ الف) مرکب: سپاس (بن مضارع) + گزار (بن مضارع از مصدر گزاردن)
ب) وندی: ران (بن مضارع از مصدر راندن) + نده (پسوند معنا ساز)
ج) وندی: پوی (بن مضارع از مصدر پویدن) + ش (پسوند معنا ساز)

۱۵ الف) رمه: استعاره از مردم / شبان: استعاره از حاکمان / رمه، چوپان، گرگ و شبان: تناسب / گرگی شبان: کنایه از درنده‌خویی / چوپان گرگ طبع: تشبیه
ب) شعله: استعاره از عشق / شعله و افروز: مراعات نظیر / من: تکرار
ج) ریش‌کندن: کنایه از ناراحتی زیاد / آفتاب نعمت: اضافه تشبیهی / زیر ابر رفتن: کنایه از، از دست رفتن چیزی

۱۶ ادبیات جهان

۱۷ الف) معصومه آباد
ب) آندره ژید

۱۸ چو هنگامه آزمون تازه شد / دگر باره ایران پر آوازه شد
از این خطه نغز پدram پاک / و زین خاک جان‌پرور تابناک

فارسی (۱) | پاسخ آزمون نوبت دوم (۱۶)

۱ الف) در آواز خواندن طوطیان ماهر بود.

ب) پادشاه شرم‌منده شد و دستور داد که خسارتی که به کارگزار رسید، جبران شود.
ج) سهراب تسمه زین اسبش را باز کرد و آن را پرتاب کرد و کمر گرد آفرید در بند سهراب گیر کرد.

د) با کسانی مشورت کن که غم و شادی تو برایشان مهم است.
ه) خوار و ذلیل و ناله‌کنان طلب رحم می‌کرد.
و) در برابر پستی، رفتاری بزرگوارانانه در پیش گرفت.

۲ الف) اسب اشکیوس
ب) اشکیوس

۳ ج) با صدای بلند

۴ نابود کردن

۵ لبنان

آسیب بیشتر از خود فرد به فرد می‌رسد.

۱۹ غزلیات سعدی، اسرارالتوحید

۲۰ الف) هزیران جنگ آور روز کین
ب) ملک آفرین گوی رزم شماست

ج) که به ما سوا فکندی همه سایه هما را
د) به جز از علی که گوید به پسر که قاتل من

فارسی (۱) | پاسخ آزمون نوبت دوم (۱۵)

۱ الف) در این آسمان لاجوردی، هیچ کس با من برابری نمی‌کند.

ب) این طوطی با آدمیان به راحتی سخن می‌گفت، و در نغمه‌سرای طوطیان هم ماهر بود.
ج) عارفی که در سفر همراه ما بود، فریاد بلندی کشید.

د) رهام سریع با کلاه خود و زره جنگی به سمت اشکیوس رفت که گویی گرد و خاک میدان جنگ به آسمان رفت.

ه) بسیاری از این چیزهای مشابه می‌بینی که فرق بین آن‌ها، راه هفتادساله است.
و) مردم از شیخ درخواست سخنرانی کردند.

ز) من نمی‌شنوم، برای چه کسی سخن می‌گویی؟

۲ الف) دنیا محل گذر است و هیچ موجودی جز خدا ماندگار نخواهد بود.

ب) وفاداری در عشق

۳ کاروانسرا: دنیا / کاروان: انسان‌ها / کاروان (دوم): حیات مغول‌ها

۴ ترجیح سیرت بر صورت

۵ اسرار خداوند

۶ چشم‌ها را باید شست، جور دیگر باید دید. (باید نگرش و دیدمان را تغییر دهیم)

۷ سخن و راز را فقط با معبود در میان نهادن

۸ الف) عربده (ب) جولقی (ج) مأموران

۹ الف) چوب سفت و محکم برای ساختن تیر
ب) ویژگی

ج) فضله چهارپایان مانند اسب
د) مردان کامل

ه) تیز رو، شتابنده
و) اسب زرد رنگ

۱۰ الف) ماضی مستمر: فعل کمکی + شناسه + بن ماضی + شناسه
ب) مضارع التزامی: ب + بن مضارع + شناسه

- ۱۱ الف) ترک بند، تسمه و دوایی که از عقب زین اسب می‌آویزند.
ب) جدایی
ج) بلند، بلند قدر
د) امر ناممکن
- ۱۲ نقاشی: وابسته پسین، مضاف الیه / ما: وابسته وابسته، مضاف الیه مضاف الیه / دوران: مضاف الیه / ناصرالدین شاه: مضاف الیه مضاف الیه
- ۱۳ مضاف الیه - مفعول
- ۱۴ پس: قید / در: مفعول / روشنایی: معطوف به مفعول / ما: مضاف الیه
- ۱۵ رای نهادی است (وی طوطی‌ای داشت)
- ۱۶ الف) ماهی: استعاره از غواصان مبارز
ب) کشت: استعاره از اعمال و رفتار انسان‌ها
- ۱۷ جناس ناقص (رنگ و ننگ)
- ۱۸ عزم و رزم: جناس / شگفتی فلک: تشخیص
- ۱۹ کلمات مسجع: صورت و سیرت: سجع متوازی
- ۲۰ رجزخوانی / نبرد
- ۲۱ از سال ۱۳۵۷ آغاز شده و درونمایه آن‌ها از فرهنگ اسلامی، قیام امام حسین (ع) اندیشه‌های امام خمینی و فضای فرهنگی، معنوی و شور و نشاط انقلابی جامعه تأثیر پذیرفته است.
- ۲۲ الف) وقتی دل سودایی می‌رفت به بستان‌ها // بی‌خوابی بوی گل و ریحان‌ها
ب) هژیران جنگ آور روز کین
ج) خروشان و جوشان به کردار موج

- د) از روی مهربانی جوابش را داد و آن شخص قانع نشد.
ه) فکر نکن که این عشق به میهن از بین می‌رود حتی پس از مرگ من از مزارم این شعله‌ها فروزان می‌شود.
و) ای شاعرانی که با اشعارتان پیام مقاومت را پراکنده ساخته‌اید.
ز) افسار اسب را برگرداند و اسب را به سمت دژ هدایت کرد.
ح) تا به حال شکاری مثل تو به دام نیفتاده، از چنگم رها نمی‌شوی؛ تلاش و آشوب نکن.

- ۲ یکتاپرستی
- ۳ شدت جنگ و دلاوری رزمندگان
- ۴ ساده و بی‌ریا
- ۵ الف) رسیدن و جدایی در قصه یوسف
ب) جانشین راستین پیشینیان هنرمند خود بود.
- ۶ نابود کردن
- ۷ مسخره کردن - به بیان طنزآمیز انگیزه جنگیدن را کاهش می‌دهد.
- ۸ لبنان
- ۹ مقایسه نمودن افراد با هم (مخصوصاً متشابه‌ها)
- ۱۰ الف) نغز
ب) صدرش
ب) طمأنینه

خلاصه درس‌ها

لغات مهم املا و معنا

نشان داده، ارائه کرده	نموده	غم، حمایت و نگاهداشت، توجه	تیمار
دست نکش	میاسا	خدمت و مراقبت از کسی که بیمار باشد یا به بلا و رنجی گرفتار شده باشد، پرستاری، خدمت کردن	تیمار داشتن
تپه	تل	تباه، تلف	ضایع
جمع عامل، کارگران	عمله	شایستگی	سزا
قطره‌ای آب	چکّه	نجات پیدا کردن	رستن
توجه	اعتنا	خویشی و خویشاوندی	قربت
پافشاری	اصرار	بی‌نیاز	مستغنی
متعجب نگاه کردن	بزّ و بر نگاه کردن	بسیار مشتاق، آزمند	مولع
لرزش دست و پا	رعشه	شرم، شرمندگی	ننگ
ناراحت بودن	دل‌تنگ بودن	سرشت، قرارداد	نهاد
با تعجب و حیرت	خیره‌خیره	بی‌اصل و اساس، ناممکن، اندیشهٔ باطل	مُحال
		به‌خصوص	خاصه

آرایه‌های مهم

گندم نمای جو فروش: کنایه از ریاکاری و حيله‌گری - داد دادن: کنایه از اجرا کردن عدالت - سرگرم بودن: کنایه از مشغول کاری بودن - پشت کردن به کسی: کنایه از توجه نکردن به کسی - سرخ و سفید کردن صورت: کنایه از آرایش کردن - سراپا: مجازاً کل وجود - مثل بید لرزیدن: کنایه از ترسیدن زیاد

دستور

همه مشغول بودند، دیوار مشغول بالا رفتن [بود]، بتا مشغول ساختن [بود] و عمله‌ها مشغول نیمه بالا انداختن [بودند]: حذف فعل به قرینهٔ لفظی

تاریخ ادبیات

قابوس‌نامه: اثر عنصرالمعالی کیکاووس (به نثر)
دیوار: اثر جمال میرصادقی (نثر داستانی)

قربت معنایی

حاسبوا قبل أن تُحاسبوا: به حساب خود رسیدگی کنید قبل از آنکه به حسابتان رسیدگی کنند. قربت دارد با: «هرکه داد از خویشتن بدهد از داور مستغنی باشد»

شاد و بی غم بزی که شادی و غم // زود آیند و زود می‌گذرند
قربت دارد با: «هر شادی‌ای که بازگشت آن به غم است، آن را شادی مشمر.»

درس سوم پاسداری از حقیقت

لغات مهم املا و معنا

تالاب	آبگیر، برکه	عامل	حاکم، والی
تناور	تنومند، فربه، قوی جثه	عمارت کردن	بنا کردن، آباد کردن، آبادانی
حضیض	جای پست در زمین یا پایین کوه	غبطه	رشک بردن، حال و روز کسی را آرزو داشتن، بی آن که خواهان زوال آن باشیم
رفیع	بلند، مرتفع	فلق	سپیده صبح، فجر
سخره	مسخره کردن، ریشخند	نجابت	اصالت، پاک منشی، بزرگواری
شرف	آبرو، بزرگواری	شفق	سرخ‌ی شام و بامداد، سرخی افق قبل از طلوع و بعد از غروب خورشید
ضامن	ضمانت کننده، کفیل، به عهده گیرندهٔ غرامت	سخره گرفتن	کوچک شمردن، ریشخند، مسخره کردن
عزم	قصد، اراده		

آرایه‌های مهم

درختان و آب و مهر: تلمیح دارد به باغ فدک - فدک از غنایم بود و حضرت رسول آن را به دخترش، حضرت فاطمه (س) داد - درختان به احترام تو قیام کرده‌اند: حسن تعلیل (قیام درختان به علت احترام به امام حسین است) - شفق آینه‌دار نجابت: تشبیه - هیچ گودالی چنین رفیع ندیده بودم: پارادوکس، تلمیح به سخن معروف «شَرَفُ الْمَكَانِ بِالْمَكِينِ» (ارزش هر جای و جایگاهی به کسی است که در آن قرار گرفته است). - در حضیض هم می‌توان عزیز بود: پارادوکس - از گودال پیرس: تشخیص، استعاره - حسینی و یزیدی: تضاد، حسین: نماد خیر و خوبی‌ها - یزید: نماد شر و بدی‌ها - خونت با خون‌بهایت در یک تراز ایستاد: خون مجاز از شهادت - کودک عقل: اضافهٔ تشبیهی - کلاه از سر کودک عقل می‌افتد: کنایه از اینکه عقل نمی‌تواند بزرگی تو را درک کند. - بشریت رهگذار را می‌آشامانی: تلمیح به بخشی از دعای اربعین «و بَدَلْ مُهَجَّتَهُ فَيَكُ لَيْسَتْ تُقَدَّ عِبَادَكَ مِنَ الْجَهَالَةِ وَ حَيْرَةِ الضَّلَالَةِ» - شهر را از عدل دیوار کن: کنایه از عدالت را در شهر برقرار کن - گل و خشت و سنگ و گچ: مجاز از ساخت و ساز

دستور

درختان را دوست می‌دارم... و آب را [دوست می‌دارم] که مهر مادر توست: «دوست می‌دارم» به قرینهٔ لفظی حذف شده است - شفق، آینه‌دار نجابت [است] و فلِق، محرابی [است]: فعل در هر دو جمله به قرینهٔ لفظی (در جملهٔ قبل وجود دارد) حذف گردیده - هرچه در سوی تو [بود] حسینی شد [و هرچه در] دیگر سو [بود] یزیدی [شد]: ارکان به قرینهٔ لفظی حذف شده‌اند و فعل «بود» به قرینهٔ معنوی حذف شده است - خونت با خون‌بهایت حقیقت: «حقیقت»، بدل است.

تعاریف

شعر سپید: گونه‌ای از شعر معاصر است که آهنگ دارد اما وزن عروضی ندارد و جای قافیه‌ها در آن مشخص نیست
 حسن تعلیل: وقتی شاعر یا نویسنده دلیلی غیر واقعی اما ادبی و قشنگ برای موضوعی بیان کند. (دروغی قشنگ)
 «بید مجنون در تمام عمر، سر بالا نکرد حاصلش بی حاصلی نبود به جز شرمندگی»

تاریخ ادبیات

ادبیات پایداری: یا «ادب مقاومت» تفکر آگاهی‌بخش یا انتقادی نویسنده یا شاعر دربارهٔ دادگری، عدالت‌خواهی، بیدادگری، ستم‌ستیزی، آزادی و حق‌جویی است.
 موضوع اصلی آن‌ها: ستایش آزادی، آزادی‌خواهی و دعوت به مبارزه و پایداری در برابر بیدادگران
 گوشواره عرش (مجموعه کامل شعرهای آیینی): اثر «سید علی موسوی گرمادودی»
 سیاست‌نامه: اثر «خواجه نظام‌الملک توسی»

لغات مهم املا و معنا

ملک	اصل هر چیز، معیار، ابزار سنجش	معیار	مقیاس، اندازه
افسرده	پزمرده	تاوان	آسیب و زبانی که شخص به خاطر خطاکاری باید به دیگران بپردازد.
تکریم	بزرگداشت	تقریظ	ستودن، نوشتن یادداشتی ستایش آمیز دربارهٔ یک کتاب یا نوشته
توسن	اسب سرکش	توش	اندوخته، توشه، توانایی تحمل سنگینی یا فشار
مهیب	ترسناک، هولناک	جسارت	بی باکی، دلیری، گستاخی
مدفن	گور، جای دفن	راوی	روایت کننده
آرمان	آرزو، عقیده	سطور	جمع مکسر سطر
تجلی	جلوه‌گری	کلافه	سردرگم
ازدحام	شلوغی	وقاحت	بی‌شرمی، بی‌حیایی
أسرا	جمع اسیر، گرفتاران، دستگیرشدگان	مصلحت	آنچه سبب خیر و صلاح باشد.
بعث	حزبی سیاسی که صدام حسین، رئیس‌جمهور پیشین عراق، رهبری آن را بر عهده داشت.	کفاف	به اندازه کافی، آن اندازه روزی که انسان را بس باشد.
بنات‌الخمینی	دختران امام خمینی (ره)	زیر	بالا، فوق، مقابل زیر
فراق	دوری، جدایی		

آرایه‌های مهم

گلشن: استعاره از سرزمین - گل: استعاره از رزمندگان و جوانان - به خون کشیدن: کنایه از کشتن انسان‌های زیاد - سر: مجازاً کل وجود - بیت «کجا می‌توانی ز عشقم ربایی // تو عشق میان من و میهن من» استفهام انکاری - بیت «من ایرانی‌ام آرمانم شهادت // تجلی هستی است جان کندن من» تلمیح به آیه ۱۶۹ سوره مبارکه آل عمران - تجلی هستی است جان کندن من: متناقض‌نما یا پارادوکس - شعله: استعاره از عشق - توسن: استعاره از وجود ناآرام - رود خلق: اضافه تشبیهی - خوشهٔ خشم: اضافه تشبیهی - خاک: مجازاً کشور - گل صبر: اضافه تشبیهی - تیغ ستم، جام توحید: اضافه تشبیهی - گردن: مجازاً کل وجود - به قلم سپردن: کنایه از نوشتن - پردهٔ اشک: اضافه تشبیهی - زمین و آسمان: مجازاً همه جا - شهر: مجازاً مردم شهر - استفهام انکاری: تو ما را دادی دست عراقی‌ها؟ مگه آبادان نیست؟ - مثل مور و ملخ: کنایه از زیاد بودن - گرگ: استعاره از عراقی‌ها - مهره: استعاره از شخص مهم - در پوست خود ننگ‌نجیدن: کنایه از خوشحالی زیاد - پرنده‌های کاغذی: استعاره از نامه‌ها - نور دیده: استعاره از فرزند - کرکس: استعاره از دشمن - پر کرکس کندن: کنایه از آسیب رساندن به دشمن - بام میهن: اضافهٔ استعاری

تعاریف

شیوهٔ بلاغی: جابه‌جا کردن اجزای کلام به منظور تأثیر بیشتر سخن و رسایی کلام

مثال: «جان در قدم تو ریخت سعدی» جان: تقدم مفعول و فعل بر فاعل

ادبیات انقلاب اسلامی: نمونه‌های شعر و نثری که فضای فرهنگی، اجتماعی، سیاسی و منش انقلابی جامعهٔ ایران پس از انقلاب اسلامی را وصف می‌کند که از سال ۱۳۵۷ تاکنون سروده و آفریده شده‌اند. با درون‌مایه‌های: ۱- فرهنگ اسلامی ۲- قیام امام حسین (ع) ۳- اندیشه‌های امام خمینی (ره) ۴- فضای فرهنگی، معنوی ۵- شور و نشاط انقلابی جامعه

تاریخ ادبیات

سپیده کاشانی: سرور اعظم باکوچی

معصومه آباد: کتاب «من زنده‌ام» را نوشته است.

لغات مهم املا و معنا

اکتفا	بسندہ کردن، کفایت کردن	رایزن	مشاور، کسی که در کاری با وی مشورت کنند.
مرحمت	احسان، لطف، مهربانی	کشیش	رئیس کلیسای مسیحیت
پگاه	صبح زود	راهب	عابد مسیحی، ترسای پارسا و گوشه نشین
تملک	مالک شدن، دارا شدن	کرت	قطعه‌ای از زمین زراعت شده
تمایز	جدا کردن، فرق گذاشتن	باریک میان	لاغر اندام
شُکوه	مهابت، بزرگی	باغچه می‌بست	باغچه درست می‌کرد
عود	درختی که چوب آن قهوه‌ای رنگ و خوشبو است و آن را در آتش می‌اندازند تا بوی خوش دهد	چمباتمه	نوعی نشستن که کف پا را بر زمین بگذارند و زانوها را در بغل گیرند
مائده	نعمت، طعام	چنبر	دایره یا محیط دایره، دایره‌ای از چوب یا از جنس دیگر
ناتانائیل	خداداد، موجود فرضی که مخاطب آندره ژید است	ورانداز	بررسی کردن
مُبتنی	بنا شده، وابسته به چیزی، ساخته شده	منحصر	ویژه، محدود
تزار	پادشاهان روسیه در گذشته	حرمت	آبرو، ارجمندی
چاووش در داد	بانگ و فریاد زد، جار زد	غایی	نهایی
منحصر	ویژه، محدود	نثار	پیشکش کردن، افشاندن
عاجز	ناتوان		

آرایه‌های مهم

پرواز: استعاره از حرکت به سوی معنویت - جامهٔ زنده: لباس کهنه - خدا در همه جا هست و نایافتنی است: متناقض نما یا پارادوکس، تلمیح به آیهٔ ۱۱۵ بقره (فَأَيْنَمَا تُولَّوْنَ فَوَجَّهَ اللَّهُ) به هر جا رو کنید آنجا خدا را می‌بینید. - بار کسی را به دوش گرفتن: کنایه از خدمت کردن به دیگران - رنگ باختن ستاره: کنایه از ناپدید شدن - رنگ هوس: اضافهٔ تشبیهی - رنگ کسی را گرفتن: کنایه از تأثیرپذیری - کاری را مو به مو انجام دادن: کنایه از دقت زیاد داشتن در انجام کار - تخم محبت: اضافهٔ تشبیهی - باران محبت: اضافهٔ تشبیهی - کشت: استعاره از اعمال و کردار انسان (در این جا منظور گناهان) - هر آفریده‌ای نشان خداوند است اما هیچ آفریده‌ای نشان‌دهندهٔ او نیست: قرابت معنایی دارد با «لا تدرکه الابصار و هو یدرک الابصار»

دستور

سلامش گفت: ضمیر «ش» نقش متممی دارد، «به» او سلام کرد.